

UMC Utrecht

Nieuwste ontwikkelingen en behandelingen bij de ziekte van Waldenström

Monique Minnema
Internist-hematoloog

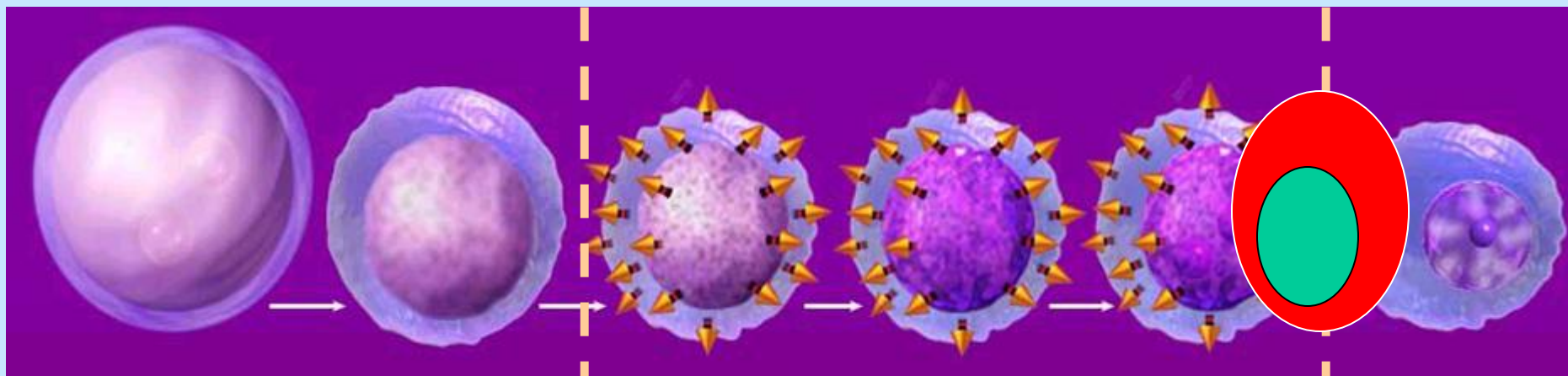
Indeling

- Inleiding
- Klinisch onderzoek: waarom doen we wat we doen
- Behandelingen

Ziekte van Waldenström

- De ziekte van Waldenström is een subtype van het lymfoplasmacytoïd **lymfoom**
- $\pm 70\%$ van de LPL is Waldenström
- Kanker van bepaald type afweercellen *nl*
- Lymfocyten die al afweerstoffen kunnen maken (zoals plasmacellen)
- Type afweerstof/immuunglobuline = Ig**M**

← Bone marrow → ← Blood, lymph →

Pluripotent stem cell

Lymphoid stem cell

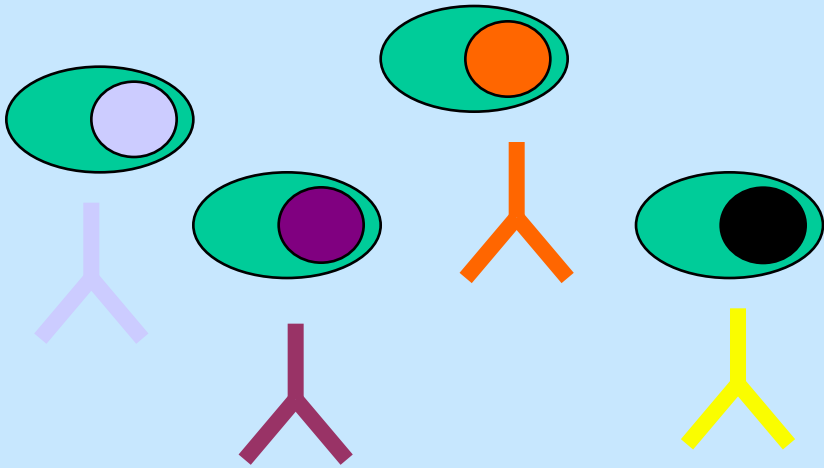
Pre-B cell

B cell

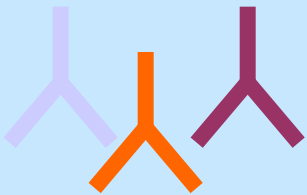
Activated B cell

CD 20

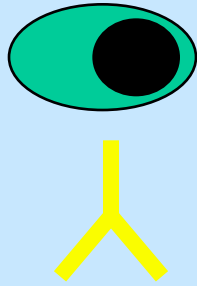
Polyclonaal vs Monoclonaal

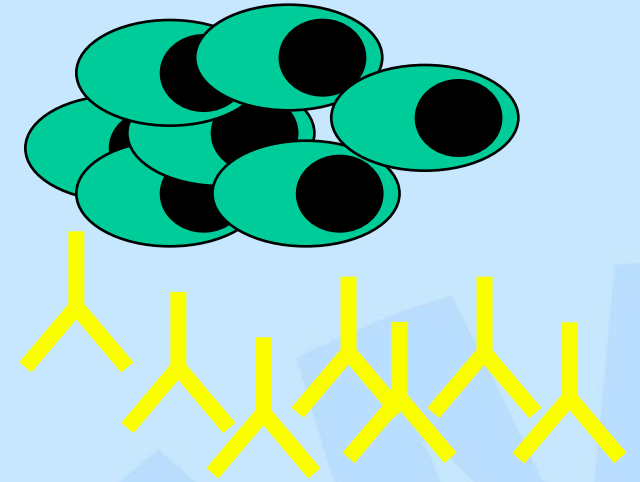
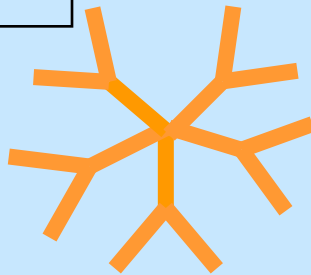
immuunglobulines

IgA, IgG

IgM, *macroglobuline*

Paraproteine
M (onoclonaal)
proteine

Diagnose

- Vaak bij toeval (via bloedonderzoek)
- Sluimerend begin
- IgM MGUS:
  - IgM laag (< 30 g/l)
  - Geen anemie, grote lever/milt/lymfeklieren
  - <10% infiltratie beenmerg

MGUS = Monoclonal Gammopathie of Unknown Significance

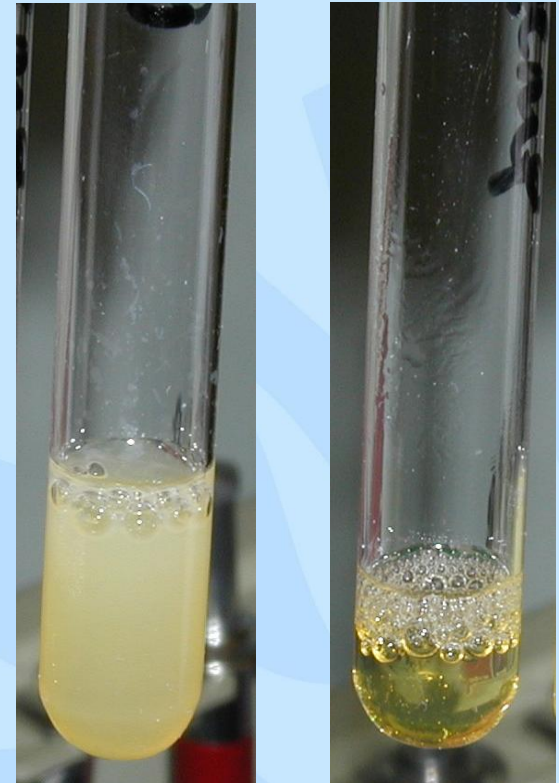
Voorbij MGUS: klachten

- Symptomen t.g.v. tumoractiviteit:
  - Moeheid
  - Nachtzweeten, koorts
  - Afvallen
  - Vergrote lymfklieren
  - Vergrote lever/milt
  - Bloedarmoede, plaatjes tekort (verdringing)

Voorbij MGUS: klachten

- T.g.v. het IgM M-proteïne:
  - Hyperviscositeit; Hartfalen
  - Hoofdpijn, duizelig, wazig zien, suf
  - Bloedingsneiging (oog)
- T.g.v. werking als auto-antistof
  - Bloedafbraak
  - Neuropathie
- T.g.v. Neerslag M-proteïne
  - Amyloidose
  - Cryoglobulinemie

4 C

Wat nu?

- 1 van de **laaggradige/indolente** lymfomen
- Groeit traag, kan i.p. niet genezen, alleen behandelen bij klachten
- Behandeling afgeleid van andere NHL/MM behandeling en ervaringen uit de praktijk
- **Te weinig pt voor “evidence based medicine”**
- Internationale samenwerking nodig

Geen bewijs: veel meningen!

“eminence based medicine”

Dr Wijermans

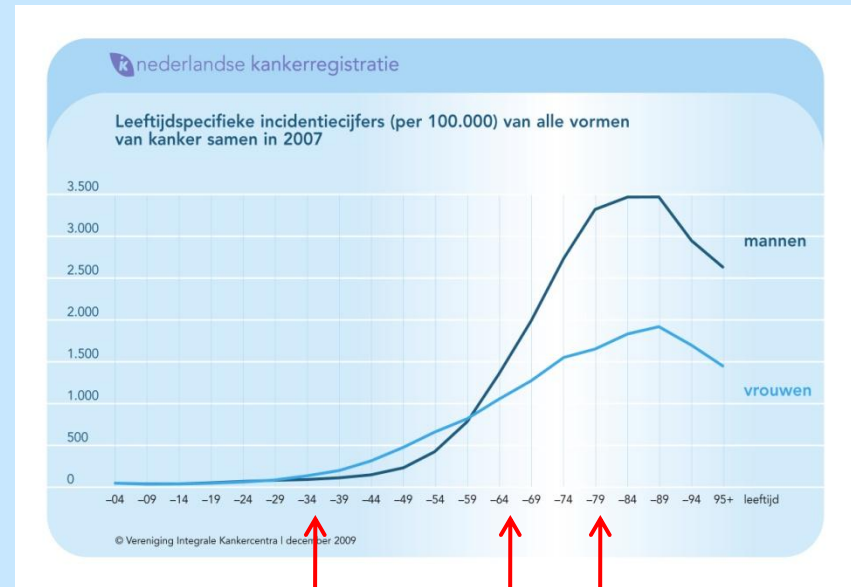
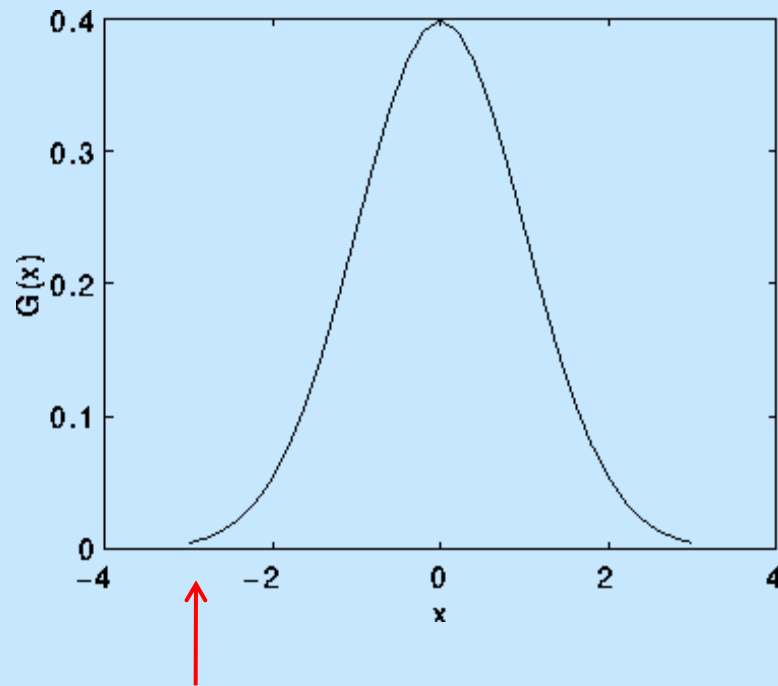
Dr Kersten

Prognose

- Mediane overleving *na stellen diagnose*: 5-10 jr (1-20 jr?)
- International Prognostic Scoring System for WM
Gebaseerd op **symptomatische pt** die **behandeling** voor 2002 hebben gehad
- Elk Risico factor: 1 punt: Leeftijd > 65 jaar , Hb <7.1 mmol, Plaatjesgetal <100, Beta 2 microglob.>3 mg/l, M-protein > 70 g/l
- **Mediane overleving**

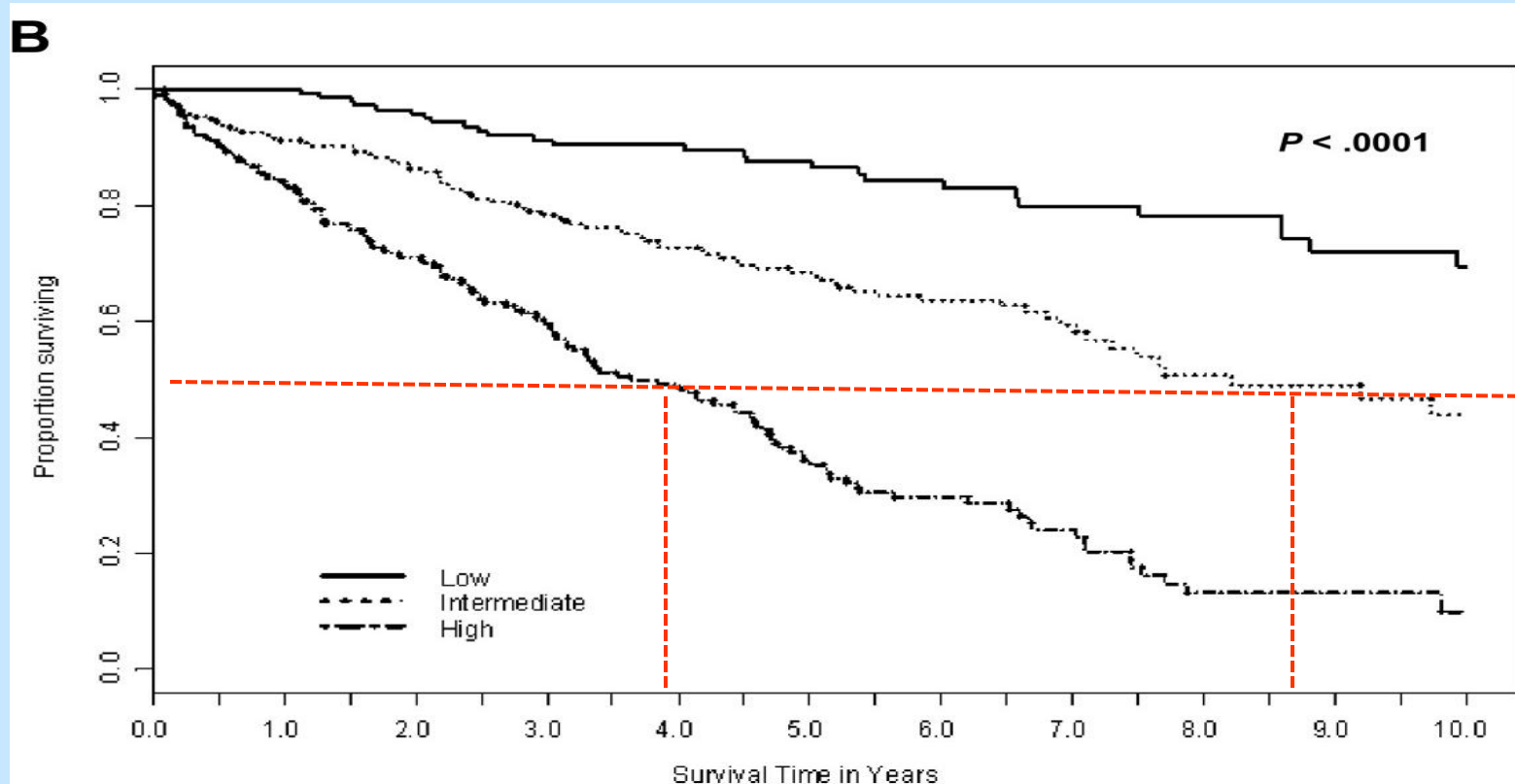
Mediaan $\neq$ gemiddelde

Mediaan is het middelste getal, gemiddelde is de middelste waarde

mediaan   gemiddelde

ISSWM

Laag 0-1 risicofactor, behalve leeftijd
Intermediate 2 of leeftijd > 65 jaar
Hoog 3 of meer risicofactoren

Behandeling nr 1: Wait and See

- **Gecontroleerd** wachten tot behandeling nodig is
- Want we denken dat **eerder** met therapie beginnen geen langere overleving geeft
- Vroege en late **bijwerkingen** behandeling kunnen kwaliteit van leven verminderen
- Het betekent **niet** dat er geen behandelingsmogelijkheden zijn!!

Behandeling nr 2; ?

- Geen geregistreerde geneesmiddelen!
- Chloorambucil/Leukeran: oraal, weinig bijwerkingen (oudere sympt. patient?)
- Combinaties met anti-CD20/Mabthera infuus
  - cyclofosfamide-vincristine-prednison **R-CVP** of oraal cyclo-dexametasone **DRC**
  - fludarabine-cyclofosfamide **R-FC** (langdurig AB nodig!)

In en door de pijplijn....

- mTOR remmers: Everolimus
- Akt remmers: Perifosine
- Thalidomide
- Stamceltransplantatie; autoloog en allogeen
- Onderhoudstherapie?
- **Bortezomib**
- **Bendamustine**

Bortezomib

- Geregistreerd voor MM
- Infuus, 2/week, 2 weken en 1 week rust
- Bijwerkingen: verlaagde trombocyten, leukocyten, moe, maag-darm klachten, perifere polyneuropathie
- Monotherapie bij WM: $\pm 50\%$ response, combinaties beter
- Verhoogde kans op gordelroos

En toen...een nederlandse studie

- **Phase II Study of Combination Bortezomib, Dexamethasone, and Rituximab in previously untreated Patients with Waldenström's Macroglobulinemia: A multicenter Trial of the European Myeloma Network**

Erasmus MC, Dr Sonneveld

Bendamustine

- Jena 1963: IMET 3393
- Niet buiten DDR gebruikt tot '89
- Sindsdien in Duitsland normale praktijk, goedgekeurde indicaties: CLL, NHL, MM, Mammaca
- USA: TREANDA
  - Laaggradig NHL, progressief tijdens of < 6 mnd na R bevattende therapie
  - behandeling CLL

Bendamustine

- Benda *single agent*: 70-120 mg/m², dg 1 en 2 per 21 dg
- Minder toxisch: geen haaruitval, minder maag-darm klachten, minder infecties
- Verkrijgbaar maar niet geregistreerd of vergoed

Wat is belangrijk in de behandeling?

Arts

Ervaring met het medicijn
Verkrijgbaar
Effectief:
Response rate
Progressie vrije overleving
Overleving
Time to next treatment
Infuus of oraal
Bijwerkingen
Co-morbiditeit
Vermindering klachten

Patient

Kan ik genezen
Wat kan ik zelf doen
Worden mijn klachten (PNP!) minder
Krijg ik pijn
Wanneer ga ik dood
Wordt ik kaal en misselijk
Wat zou u doen
Effectiviteit
Bijwerking lange termijn

Invloed pt op studies

- Overheid: registratie (EMA) en vergoeding
- Artsen: toevoegen extra onderzoeksvragen in studies zoals vragenlijsten, etc

Nieuwste ontwikkeling